

ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O REGIONALNOM RAZVOJU

Član 1

U Zakonu o regionalnom razvoju ("Sl. list CG", br. 20/11, 26/11, 20/15, 47/19) u članu 2 stav 2 brišu se zarez i riječi: „inovativnosti i podsticanju zapošljavanja.“ . Poslije riječi „konkurentnosti“ dodaju se riječi: „i korišćenju sopstvenih razvojnih potencijala.“

Poslije stava 2, dodaje se novi stav koji glasi:

„Radi postizanja navedenog cilja aktivnosti politike regionalnog razvoja biće usmjerene na: povezanost lokalnih i regionalnih razvojnih potreba sa nacionalnim prioritetima razvoja, podršku manje razvijenim jedinicama lokalne samouprave za povećanje i optimalno korištenje sopstvenog razvojnog potencijala, uz otklanjanje uzroka razvojnih poteškoća i ravnomjeran i održivi razvoj svih jedinica lokalne samouprave.“

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 2

Član 3 mijenja se i glasi:

“Podsticanje regionalnog razvoja zasniva se na načelima:

- 1) održivosti, kojim se doprinosi skladnom i uravnoteženom razvoju kojim se obezbjeđuje zaštita i očuvanje životne sredine i unaprjeđenje životnog standarda, uz povećanje razvojnih potencijala;
- 2) solidarnosti, koja se ostvaruje dodatnim podsticajima razvoja jedinica lokalne samouprave koje zaostaju za prosjekom razvoja na nivou Crne Gore;
- 3) jednakih mogućnosti, obezbjeđivanjem jednakih mogućnosti za razvoj sopstvenih potencijala jedinica lokalne samouprave;
- 4) ravnomjernosti regionalnog razvoja, kojim se podstiče brži razvoj nedovoljno razvijenih regiona i jedinica lokalne samouprave;
- 5) partnerstva i saradnje između državnih organa, jedinica lokalne samouprave, privatnog sektora, civilnog sektora, kao i domaćih i međunarodnih organizacija i institucija;
- 6) strateškog planiranja, koje se ostvaruje donošenjem i sprovođenjem strategije regionalnog razvoja i strateških planova razvoja jedinica lokalne samouprave;
- 7) koncentracije, kojim se postiže udruživanje finansijskih sredstava iz različitih izvora za sprovođenje strategije regionalnog razvoja i strateških planova razvoja jedinica lokalne samouprave;
- 8) dodavanja, kojim se iznos kofinansiranja za primaoce podrške u programima podrške investicionim i komercijalnim aktivnostima utvrđuje i diferencira u skladu sa nivoom razvijenosti lokalne samouprave ili teritorije koja se posebno podržava;
- 9) praćenja i vrednovanja, sistematskim praćenjem i vrednovanjem sprovođenja politike regionalnog razvoja radi povećanja efikasnosti i efektivnosti uticaja na regionalni razvoj;
- 10) samostalnosti jedinica lokalne samouprave, sprovođenjem politike u oblasti regionalnog razvoja u skladu sa Ustavom i zakonom;

11) javnosti, objavljivanjem razvojnih dokumenata i kriterijuma na osnovu kojih se utvrđuje stepen razvijenosti jedinice lokalne samouprave

12) teritorijalnog razvojnog dijaloga, kao načina razrješavanja razvojnih problema i usklađivanja razvojnih odluka koje se donose na različitim teritorijalnim nivoima.“

Član 3

U članu 4, stav 4, poslije riječi „Tuzi“ dodaje se riječ „ , Zeta “.

Član 4

U članu 6, stav 1, poslije riječi “utvrđuju” dodaje se riječ “vizija”, poslije riječi “ciljevi” briše se “,” i dodaje se “i”, dok se riječi ”prioriteti, mjere” i “i polirika regionalnog razvoja” brišu.

Poslije stava 2 dodaju se tri nova stava koja glase:

“Strategiju prate godišnji akcioni planovi sa ključnim razvojnim projektima i procjenom troškova mjera za podsticanje regionalnog razvoja.

Razvojni projekti, u smislu ovog zakona, su projekti izgradnje i/ili rekonstrukcije saobraćajne, komunalne, obrazovne, zdravstvene, socijalne i energetske infrastrukture i infrastrukture u funkciji zaštite životne sredine, očuvanja i održivog korišćenja kulturnih dobara i unaprjeđenja kapaciteta naučnih, obrazovnih, zdravstvenih, kulturnih i drugih institucija, kao i drugi projekti koji su u funkciji regionalnog razvoja, jačanja regionalne konkurentnosti i unaprjeđenja životnog standarda građana.

Manji lokalni projekti rekonstrukcije koji čine dio mjera sadržanih u strateškim planovima razvoja jedinica lokalne samouprave ne planiraju se u godišnjem akcionom planu Strategije.“

Stavovi 3 i 4 postaju stavovi 6 i 7.

U stavu 6 riječi „Regionalna strategija“ brišu se.

Član 5

Član 7 briše se.

Član 6

Član 8 postaje član 7.

Stav 8 mijenja mjesto, postaje stav broj 2.

Dosadašnji stavovi 2, 3, 4, 5, 6 i 7 postaju stavovi 3, 4, 5, 6, 7 i 9.

U stavu 3, poslije riječi „nadležnom za“ riječ „poslove“ zamjenjuje se sa riječju „politiku“.

U stavu 5 broj „2“ zamjenjuje se brojem „3“ i na kraju stava dodaje se „i Metodologijom izrade Strateškog plana razvoja“.

Poslije stava 7 dodaje se novi stav 8 koji glasi:

„Jedinica lokalne samouprave dužna je da donese strateški plan u roku od 30 dana od dana dobijanja saglasnosti iz stava 2 ovog člana.“

Poslije stava 9 dodaje se novi stav 10 koji glasi:

„Istekom perioda sprovođenja strateškog plana razvoja, jedinice lokalne samouprave donose nove strateške planove u skladu sa Strategijom.“

Član 7

Član 9 postaje član 8.

Stav 1 mijenja se i glasi:

„U pripremi i sprovođenju politike regionalnog razvoja dužni su da učestvuju organi državne uprave nadležni za poslove: ekonomskog razvoja; energetike i rudarstva; finansija; javne uprave; kulture i medija; poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine; prosvjete, nauke i inovacija; rada i socijalnog staranja; saobraćaja i pomorstva; sporta i mladih; turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera; zdravlja; Investiciono-razvojni fond Crne Gore; Zavod za zapošljavanje Crne Gore; Agencija za investicije Crne Gore; jedinice lokalne samouprave, drugi organi, organizacije i privredna društva u većinskom državnom vlasništvu koja obavljaju poslove kojima se podstiče regionalni razvoj (u daljem tekstu: organi i organizacije).“

Poslije stava 2, dodaje se stav 3 koji glasi:

„Organi i organizacije iz stava 1 ovog člana dužni su da programima i planovima koji se donose u skladu sa zakonom i Strategijom opredjeljuju razvojne projekte, obim i vrstu mjera i sredstva za njihovo sprovođenje, primjereno stepenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave, na način kojim se obezbjeđuje ravnomjerniji regionalni razvoj.“

Član 8

Član 10 postaje član 9.

Naslov člana mijenja se i glasi: „Poslovi ministarstva nadležnog za politiku regionalnog razvoja“.

U stavu 1, u tački 3 brišu se riječi: „i mišljenje na projekte koji su u funkciji sprovođenja Strategije i strateških planova“.

U stavu 1, tačka 4 briše se.

Tačke 5 i 6 postaju tačke 4 i 5.

Član 9

Član 11 postaje član 10.

Stav 1 mijenja se i glasi:

„Organi i organizacije iz člana 8 stav 1 ovog zakona dužni su da Ministarstvu dostave godišnji izvještaj o realizaciji razvojnih projekata koji su u funkciji sprovođenja Strategije i Strateških planova razvoja najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.“

Stav 2 se briše.

Stavovi 3 i 4 postaju stavovi 2 i 3.

U stavu broj „i 2“ se briše.

U stavu 3 broj „3“ zamjenjuje je brojem „2“

Član 10

Član 12 postaje član 11.

Stav 3, poslije riječi „razvijenosti“, dodaju se riječi: „i bliži način izračunavanja“. Poslije riječi: „utvrđuje se“, riječ „Strategijom“ zamjenjuje se riječima: „propisom Vlade“.

Stav 4 se briše.

Član 11

Član 13 postaje član 12.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav 4 koji glasi:

„Izuzeto od stava 3, stepen razvijenosti se može obračunati i ranije, u godini kada se vrši Popis stanovništva, odnosno kada budu dostupni podaci Popisa.“

U stavu 4 broj „9“ zamjenjuje se brojem „8“.

Član 12

Član 14 postaje član 13.

U stavu 1, riječ „šest“ zamjenjuje se sa riječju „pet“.

U stavu 1, tačka 1 se briše.

U stavu 1, tačka 2, riječ „drugu“ zamjenjuje se riječju „prvu“.

U stavu 1, tačka 3, riječ „treću“ zamjenjuje se riječju „drugu“.

U stavu 1, tačka 4, riječ „četvrtu“ zamjenjuje se riječju „treću“.

U stavu 1, tačka 5, riječ „petu“ zamjenjuje se riječju „četvrtu“.

U stavu 1, tačka 6, riječ „šestu“ zamjenjuje se riječju „petu“.

Tačke 2, 3, 4, 5 i 6 postaju tač. 1, 2, 3, 4 i 5.

U stavu 2 poslije riječi „tač.“ brojevi „1, 2 i 3“ zamjenjuje se brojevima „1 i 2“.

Član 13

Član 15 postaje član 14.

Član 14

Član 16 postaje član 15.

U stavu 1 broj „15“ zamjenjuje se brojem „14“.

U stavu 2 broj „15“ zamjenjuje se brojem „14“.

Član 15

Član 17 postaje član 16.

U stavu 5 broj „9“ zamjenjuje se brojem „8“.

Član 16

Član 18 „Podsticajne mjere“ postaje član 17.

Stav 1, tačka 2, poslije riječi „partnerstva“ dodaju se riječi „i međuopštinske saradnje“, poslije riječi „privlačenjem“ briše se riječ „stranih“ i dodaje riječ „direktnih“.

Stav 2 briše se.

Član 17

Član 19 „Korisnici podsticaja“ postaje član 18.

U stavu 2 broj „9“ zamjenjuje se brojem „8“.

Član 18

Član 19a „Vrste podsticaja“ postaje član 19.

Član 19

Član 19b postaje član 19a.

U stavu 1, broj „19a“ zamjenjuje se sa brojem „19“.

Član 20

Član 20, stav 1, broj „19a“ zamjenjuje se sa brojem „19“.

Stav 2, broj „18“ zamjenjuje se sa brojem „17“.

Stav 3 se briše.

Član 21

Član 21, stav 1, u tačkama 4 i 5, riječi „Unije“ zamjenjuje se riječju „unije“.

Član 22

Član 22 briše se.

Član 23

Član 23 postaje član 22.

Član 24

Glava VIIa postaje glava VIII.

Član 25

Član 23a postaje član 23.

Član 26

Glava VIII postaje glava IX.

Član 27

Član 24 briše se.

Član 28

Član 24a postaje član 24.

U stavu 1, tačka 1, rok „30. aprila“ zamjenjuje se rokom „31. marta“, takođe broj člana „11“ zamjenjuje se brojem „10“.

U stavu 1, tačka 2, broj „13“ zamjenjuje se brojem „12“, a broj „17“ zamjenjuje se brojem „16“.

U stavu 1, tačka 3 briše se.

Član 29

Član 24b postaje član 24a.

U stavu 1, tačka 1, broj člana „8“ zamjenjuje se brojem „7“.

U stavu 1, tačka 2, broj člana „8“ zamjenjuje se brojem „7“.

U stavu 1, tačka 3, broj člana „11“ zamjenjuje se brojem „10“.

Član 30

Glava IX postaje glava X.

Član 31

Član 25, mijenja se i glasi:

„Usklađivanje Strategije“.

Član 25

„Strategija regionalnog razvoja Crne Gore postepeno se usklađuje sa višegodišnjim finansijskim okvirom EU i ciljevima ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije EU.

Do dana pristupanja EU uspostavlja se pravni i institucionalni okvir politike regionalnog razvoja u skladu sa standardima, regulativom i najboljim praksama država članica EU.“

Član 32

Članovi 26, 27, 28 i 29 brišu se.

Član 33

Član 30 postaje član 26.

OBRAZLOŽENJE

I Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regionalnom razvoju sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je utvrđeno da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II Razlozi za donošenje zakona

Zakon o regionalnom razvoju stupio je na snagu 23. aprila 2011. godine sa ciljem cjelovitog uređenja načina podsticaja i planiranja regionalnog razvoja Crne Gore i drugih pitanja od značaja za regionalni razvoj. Promjenom teritorijalne organizacije Crne Gore, Zakon o regionalnom razvoju dva puta je mijenjan i dopunjavao (2015. i 2019. godine), kada su uključene opštine Gusinje, Petnjica i Tuzi, a uvedeni su, između ostalog, i dodatni podsticaji za direktna ulaganja i osnivanje biznis zona. U sadašnjem periodu, ukazala se potreba da se određene pojedinosti Zakona zaokruže na bolji način, kao i da se isti u nekim segmentima ažurira.

III Usaglašenost sa evropskim zakonodavstvom i potvrđenim međunarodnim konvencijama

Predlog zakona usklađen je sa **Ugovorom o Evropskoj uniji** (UEU), sa čl. 3, tačka 3 (cilj unapređenja ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije, i solidarnosti), kao i čl. 5 i Protokolom 2 o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Predlog Zakona usklađen je i sa **Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije** (UFEU), u čl. 10 (princip nediskriminacije), čl. 107, tačka 3 (oblici državne pomoći spojivi sa unutrašnjim tržištem), kao i Glavom XVIII - Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija (čl. 174-178).

Predlog Zakona dijelom se usaglašava i sa **Regulativom (EU) 2021/1060** Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. juna 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Evropskom fondu za regionalni razvoj, Evropskom socijalnom fondu plus, Kohezionom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Evropskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu, te finansijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutrašnju sigurnost i Instrument za finansijsku podršku u području upravljanja granicama i vizne politike, sa čl. 5 Ciljevi kohezivne politike EU 2021-2027, čl. 8 – principom upravljanja na više nivoa, uz pristup odozdo nagore, i čl. 9 koji govori o horizontalnim principima evropskih strukturnih i investicionih fondova.

Predlog zakona dijelom se usaglašava i sa **Regulativom (EU, Euroatom) 2018/1046** Evropskog parlamenta i Savjeta od 18. jula 2018. o finansijskim pravilima primjenljivim na opšti budžet Unije, u Poglavlju 7 (čl. 33-36) – princip dobrog finansijskog upravljanja i performansi, i u Poglavlju 8 – princip transparentnosti i nediskriminacije.

Predlog zakona dijelom se usaglašava i sa **Regulativom (EU) 2021/1529** Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. septembra 2021. godine, sa čl. 3 (opšti ciljevi IPA III, specifični ciljevi), čl. 6.4 (principom unapređene saradnje na lokalnom nivou, međunarodnim principom efikasnosti razvojne podrške), čl. 6.5 principom inkluzivnog partnerstva, koji uključuje i lokalne zajednice i civilno društvo, i čl. 8 koji se odnosi na pristup na bazi indikatora i princip pravedne podjele.

Predlog zakona je usaglašen sa **Zakonom o ratifikaciji sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Republike Crne Gore, s**

druge strane, („Službeni list Crne Gore, br. 07/07), član 113, gdje su utvrđeni oblici i način saradnje u oblasti regionalnog razvoja.

Predlog zakona je usaglašen sa **Zakonom o potvrđivanju Okvirnog sporazuma između Crne Gore koju predstavlja Vlada Crne Gore i Evropske komisije o pravilima za sprovođenje finansijske pomoći Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta prepristupne podrške (IPA II)**, Službeni list CG – Međunarodni ugovori, br. 5/15; Čl. 65.2 – Intenzitet pomoći i stopa pomoći IPA II (princip kofinansiranja).

IV Obrazloženje osnovnih pravnih instituta

Odredbom člana 1 Predloga ovog zakona predlaže se izmjena člana 2 Zakona o regionalnom razvoju u smislu definisanja aktivnosti politike regionalnog razvoja kako bi se obezbijedio ravnomjerniji rast i razvoj svih jedinica lokalne samouprave i regiona.

Odredbom člana 2 Predloga ovog zakona predlaže se izmjena člana 3 Zakona o regionalnom razvoju u smislu obuhvatnijeg pregleda načela na kojima se zasniva podsticanje regionalnog razvoja, u skladu sa načelima strukturnih i investicionih fondova EU, kao i komparativnog pregleda zemalja regiona i EU.

Odredbom člana 3 Predloga ovog zakona predlaže se izmjena člana 4 Zakona o regionalnom razvoju na način što je u Središnji region dodata je opština Zeta koja je postala samostalna opština 2022. godine.

Odredbom člana 4 Predloga ovog zakona predlaže se izmjena člana 6 Zakona o regionalnom razvoju u smislu da se definiše obaveznost da godišnji akcioni planovi Strategije regionalnog razvoja obavezno sadrže procjenu troškova mjera za podsticanje regionalnog razvoja. Novim stavovima precizno se definišu se razvojni projekti, kao i status manjih lokalnih projekata rekonstrukcije.

Odredbom člana 5 Predloga ovog zakona briše se član 7 (tehničko sređivanje teksta propisa kroz prenumeraciju članova).

Odredbom člana 6 Predloga ovog zakona precizira se institut politike regionalnog razvoja, u jednom članu objedinjavaju se obaveze po osnovu Strateškog plana razvoja time što je jedan stav premješten iz člana 26, a novim stavom se, polazeći od principa kontinuiteta strateškog planiranja, obavezuju jedinice lokalne samouprave da istekom perioda sprovođenja strateškog plana razvoja, donose nove strateške planove razvoja u skladu sa Strategijom regionalnog razvoja.

Odredbom člana 7 Predloga ovog zakona navode se subjekti politike regionalnog razvoja na centralnom nivou u skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl.list CG“ br. 098/23 od 31.10.2023, 102/23 od 17.11.2023, 113/2023 od 15.12.2023). U novom stavu preciznije se definiše obaveza svih subjekata regionalnog razvoja, odnosno organa i organizacija uključenih u pripremu i sprovođenje politike regionalnog razvoja, da su dužni da, programima i planovima koji se donose u skladu sa zakonom i Strategijom regionalnog razvoja, opredjeljuju razvojne projekte, obim i vrstu mjera i sredstva za njihovo sprovođenje, primjereno stepenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave, na način kojim se obezbjeđuje ravnomjerniji regionalni razvoj. Uz načelo saradnje i partnerstva iz člana 3, ovim se ojačava međuresorska saradnja u sprovođenju politike regionalnog razvoja.

Odredbom člana 8 Predloga ovog zakona precizira se naslov člana, u vezi sa nadležnostima organa uprave nadležnog za politiku regionalnog razvoja. Iz nadležnosti Ministarstva isključuje se obaveza vođenja elektronske baze podataka o razvojnim projektima. Ova baza formirana je inicijalno 2011. godine, kao podrška jedinicama lokalne samouprave u pripremi prvih strateških planova razvoja, i ona

se ažurira kroz nove strateške planove, koji su dostupni javnosti na portalima jedinica lokalne samouprave, čime je zadovoljen princip transparentnosti.

Odredbom člana 9 Predloga ovog zakona precizira se način i mijenja rok izvještavanja o realizaciji razvojnih projekata koji su u funkciji sprovođenja Strategije i vrši prenumeracija člana.

Odredbom člana 10 Predloga ovog zakona vrši se tehničko sređivanje teksta propisa kroz prenumeraciju članova.

Odredbom člana 11 Predloga ovog zakona precizira se da se stepen razvijenosti jedinice lokalne samouprave može obračunati i ranije, u godini kad se vrši Popis stanovništva, iako je Zakonom o regionalnom razvoju propisano da se isti utvrđuje trogodišnje. Vršiti se tehničko sređivanje teksta propisa kroz prenumeraciju članova.

Odredbom člana 12 Predloga ovog zakona predviđeno je pet grupa za svrstavanje jedinica lokalnih samouprava po stepenu razvijenosti, kao i kriterijum za njihovu raspodjelu u okviru grupa.

Odredbom članova 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19 Predloga ovog zakona vrši se tehničko sređivanje teksta propisa kroz prenumeraciju članova.

Odredbom člana 20 vrši se prenumeracija članova i stavova, a takođe briše se stav u vezi razvojnih projekata, koji je naveden u članu 6 stav 4.

Odredbom člana 22 Predloga ovog zakona briše se član 22.

Odredbom članova 23, 24, 25 i 26 Predloga ovog zakona vrši se tehničko sređivanje teksta propisa kroz prenumeraciju članova i glava.

Odredbom člana 27 Predloga ovog zakona briše se član 24.

Odredbom člana 28 Predloga ovog zakona usklađuje se izmjena roka propisana članom 10, u skladu sa tim vrši se prenumeracija članova uostalim članovima i briše posljednja alineja.

Odredba članova 29 i 30 vrši se prenumeracija članova, stavova i glave.

Odredba člana 31 Predloga ovog zakona predlaže se izmjena člana 25 Zakona o regionalnom razvoju, uvođenjem instituta obaveznog postepenog usklađivanja Strategije sa višegodišnjim finansijskim okvirima EU i ciljevima ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije. Do dana pristupanja EU biće neophodno uspostaviti institucionalni okvir politike regionalnog razvoja u skladu sa standardima, regulativom i najboljim praksama država članica EU.

Odredbom člana 32 brišu se članovi 26, 27, 28 i 29 kojima su propisane prelazne i završne odredbe koje više nisu relevantne.

Odredbom člana 33 Predloga ovog zakona vrši se tehničko sređivanje teksta propisa kroz prenumeraciju članova.